

DPN 5732

Title : हितोपदेश / HITOPADEŚĀ

Run. No. 6423

Cat. No.

Micro. No.

Subject अति शिष्ट

Religion : Hindu / Bauddha

Language : Skt. / New. / Nep. / Skt. / New. / Maith. - New. / New. - Nep. /

नेपालभाषा अर्थ

Size in cms. 29 x 7.5

Folios 6

Lines (in a page) 7

New Translation.

Compl. / Incompl.

Chapt. / act /

Author / translator

Scribe / donor

Date: NS / SS / VS / KS ८८५

Ruler / place

Script : New. / Dev. / Bhuj. / Ran. /

Illus. :

Material : palmleaf / paper / thyasaphu /

Condition : fine / damaged by worms, rats, water /

Beginning, colophon, post-colophon :

इति श्री हितोपदेशे नीति सार ... (अनः सी मनु धन्य)
सर्व ८८५ आश्विन कृष्णमा तृतीया तिथौ पूर्व मनु मकर
उत्तिगर्भ योग ... माइहो पौषक इष्टा ...

थव न सः थद सयाः वाचव नाक सप्तमस्तनः विचानया तव नं ॥ गथ धन साः नय सदनः दुली कृश नः सदन द्रव्य विनः न जानः वि
 खयानेः थव कृ न सः माक द नः थन स विचानया क सः वाचव धन धन ॥ थथ साक या द नः कयिन धन या वा क न नः विचानयाः
 नां रु को लिनः कृदु ज्जु नी नाः थथ साक या य धनः न नाय कान न नः वा धन या दानेः वा धन स र स्यः रु नां वृ था सः रु त वा ना वः सा क या
 दा व धन ॥ ॥ को लिन उ वा च ॥ ॥ ला क यी न दे दाः य नु स द न द वः गुरु स वा दा या कृ यथा ज न व ना क न व डु य धन ॥ ॥ क यि
 य वा क न उ वा च ॥ ॥ ला को लिनः दे यी व न क का स ल स म कः दू या यः य नु व स स ज्ज ने यान ना द न स जी व धनः न ना य कान न न
 वा ध वि या वः वा ध र या व चान ॥ थ सः थ को लिन वा क याः य नु या स क याः को धनः ज न था य वि नः न न या वि लु स र्थ कृ र क या
 या द या वा लान इ य मा धन ॥ ला मं लु कः थथ ज न था य वि या वः थव का य याः सा का मि स कि या दा वः थव कृ न या म र्ज्ञा ता थ

दा लान या क द दा ॥ थ स वा लान न क दा ॥ ॥ ला म र्ज्ञा ना ॥ थ न नीः वं की य नी स ज्ज नी का ध र या व धनः न न या वि लु व कः रु सी
 स ना ना या त नि द्रा या दा धनः थथ ना दा डाः ज न रं व न य रु न या दा डाः द र्श वि वि या व धनः न न या वि लु व कः कृ न कृ सि या दः
 स र्थ कृः को म न ना ती या ना ध याः ज्जु धा का न स दाः कृ दु था या वा द थः थथ द कृ न ना ना स डा न रं वान ॥ स व न थ र नः त व धनः
 सि माः न ना न र्ज्ञा कृ र उ गु नी ॥ र्थ यी डा या क नः रु नः म स न र्ज्ञा ॥ क्रा या सृ ना र्ज्ञा न ना न डुः थ न नः र्ज्ञा न या क स्य वा या य म न व ॥ स्य व लु थ
 र नः मा हा त्मा कृ द न र्थि या के मा न धन ॥ ग्य ना थ धन साः द दः सृ दी नी या ना हा न स थान र्ज्ञाः म द्र या न ला न वि व ॥ थ ल थः त व धन
 नः ची कृ ध द र्थि व ॥ गु ल न स र्ज्ञा कृ र्ज्ञाः मि गु ला र्थि व ॥ चा दा था य ती न वि स्य र व र न ॥ ग थ धन साः कि सि या न कृ र्ज्ञा के दानः कृ र्ज्ञा
 न स कि सि चि कृ र्ज्ञा क थ ॥ थ ल थः ग ग वा मा न नः दू र वृ ली स थ दः रं व मा क दा डा ॥ थ व ल य न धन या द धन ॥ ज्जु मा स व ग थ धनः ज न

म्यां प्रायाः जमावादाययादववः कानस्यैमाचकावः स्वमनः जकदवनधकः पासनायवायवानं ॥ अथाथं रुयवधकं ॥ लाम
 होनाजः अतनः यमममिया गुनीसः तमवायमतेवधाय ॥ गथधनसाः कामः क्रोधः मोहः माहः मनसाचार्यः जमानीः माहीताः य
 खताः सुनानतनतरुतः जकृदानीमायधकं ॥ ॥ मयनवाजाउवाच ॥ ॥ लामनीकनमायायवः निधयधकं ॥ ॥ सहसाविदधी
 तनक्रियाः सविवकः यनमायदं ॥ वृत्तहि विष्टयकाननः गुनत्रुवाः मयमवसंयदं ॥ ॥ लामहानाजः अतनः जवरनदका
 वः संचियासविद्यायमानधकं ॥ ॥ मयनवाजाउवाच ॥ ॥ लामहमनीः गथः यथः तत्काननः संश्रितः अथयाकनधकं ॥
 ॥ ॥ गृहमनीउवाच ॥ ॥ लामहानाजः तत्काननं संचियायजांयवकः गथधनसाः इकनवः चोधनयातयवाकवः उथः नसनतयम
 जीवः सईनवः सिद्धननयावः उथः नसनतयजीव ॥ अरुनीकंथशनः विकल्पमदतकावः लिंकनीयदीतनकायावचनः विक

दधकं ॥ ॥ लामहानाजः अतनः जवरनदकाव ॥ ॥ अमासगयधकंदका ॥ ॥ यकुवाकमंतीनकनं ॥ लामहानाजः दस्यविष्टाक
 नेधकं ॥ अरुनीकंथशनः विकल्पमदतकावः लिंकनीयदीतनकायावचनः विक
 याकावः शाजगदीधनः मरुतुदः गवायाकावः धकृणीयायायदकः कयसयावनंतीः शीमहादवसंदुल्लेशयावः वनविनः ॥ लामहानाजः
 यः कनस्यः दधायकः गयसयाकावः नादकृपजाकावः कनद्रवानसवाकः अवनसः लिंकनीयदीतनकायावचनः निधयधकं ॥
 यवस्यावः अलिंकनीयदीतनकायावचनः नादकृपजाकावः कनद्रवानसवाकः अवनसः लिंकनीयदीतनकायावचनः निधयधकं ॥
 नाजाते शयावयान ॥ यनंतीः अमायावः नउकृदानीमायधकं ॥ यवस्यावः नादकृपजाकावः कनद्रवानसवाकः अवनसः लिंकनीयदीतनकायावचनः निधयधकं ॥

उःचांदातःनवक्रादावःस्माते ॥ वक्रवाकमन्त्रीनराजालादाःलाजाजदःथनाथरयंरुवधकं ॥ **॥ क्षीनस्थगर्हयजहंशराजाउवाच ॥**
 लामन्त्रीःकृवयासनादगातरावःगथनीधुयायजीयीवःवानवयातवराःजुयदातरातवराःगथसयधकं ॥ यतसमक्षनयादावःम
 र्कवर्तुकास्वथनासतयावधनं ॥ लामन्त्रीःविप्रवर्तुयाकतकःमनयावनयवैततांथनाःआवगथसायमावधकंःमन्त्रीनभानं ॥ जनसात्रसया
 कददाःमहासमन्त्रीगर्हअदीयावचनमदस्यःउयाकतकनःआयासरुवधकं ॥ यथचादचादवनसःमयूनराजायाःराजथनाका
 थनकंवमांवःमहासमयादःगर्हयाते ॥ **॥ क्षीनस्थगर्हयासनान ॥ चिउवर्तुयासनाःअनगमावकनं ॥** यथथवसनामदीकमा
 वक्रसरादचिउवर्तुसयूनराजायाःनृगनसविखादशयावःथवमन्त्रीगर्हहाते ॥ लामन्त्रीआवक्रउवाययायमानधकं ॥ **॥ गर्हउवाच ॥**

१०

नीलं गथयायमानःअथआहूविद्वनधकं ॥ जवसमन्तविगासयादःसमयादःसंभियास्यविआहूनधकं ॥ अगमधयकृद
 नरायानयदराःअयासिनाःसयधर्मतडावदःलामहानाजःथानेसमयादःउरयनाधनःनाजानाःसंभियायमानधकंभान
 मयवक्रादचिउवाच ॥ **॥ लामन्त्रीगर्हमहासमन्त्रीःगथसगवानअथयासदीसनधकं ॥** यथधयावःनाजहंशनःनलानकेनःव
 लादीःनानादकुवियाव ॥ **॥ गर्हमन्त्रीःयज्ञाःमानयातं ॥** यथसगर्हमन्त्रीआनचयादावःचक्रवाकमन्त्रीःवादावःथवःमयूनराजायाक
 वनंथमःमयूनराजानःचक्रवाकमन्त्रीःनानाप्रकाशनःमानयादावःनलादीःसवर्तुअनकादीदियावयज्ञायातं ॥ गथयाग्यः
 अमरापनायादावःयथसंभियायधूनकावःथवयज्ञायनीस्यसयकावःनानावाश्रयकावःचक्रवाकमन्त्रीनीकातं ॥ यनदूनव
 भानन्त्रीनभानं ॥ लामहानाजःसंभियायधूनःआवःकृजसःजमदीययाःविष्वाचनयवैतसःनीलाविआहूनधकंःगर्हमन्त्री

नः सयून नाशाय कं नः नायया वं विवृणु सयून नाश उवाच ॥ ॥ लोचन मनीः कनकयानः सधायारधनाः आवः कृ
सनाश्वदनतनामखात्रकं यवनाशनी दावनं ॥ ॥ विदुसर्मा उवाच ॥ ॥ लोनाश्वयुयनी कृताः यथसंख्या दावः नीवक
या नाशः यवयवः नाशनी दानया दावः सूरवनयानं ॥ ॥ लोनाश्वयुयनीः ह्रीत्वा यदसभाया नीती सानयोः सहीतदः सिगुन
रुविन्दः संसिः यत्तसं कनासनाः आवकुरीया शयः वगुनी भवधवं ॥ ॥ नाश्वयुयनी उवाच ॥ ॥ लोचन विदुसर्माः श
वन्तः सयून नाशः कनः कननी ही सामुसनाः धवं गुरुया कविमतीयातं ॥ ॥ ॥ तिष्ठ ह्रीत्वा यदमा नाश्वयुयनीः
सयून नाशः कनः कननी ही सामुसनाः धवं गुरुया कविमतीयातं ॥ ॥ ॥ तिष्ठ ह्रीत्वा यदमा नाश्वयुयनीः
सयून नाशः कनः कननी ही सामुसनाः धवं गुरुया कविमतीयातं ॥ ॥ ॥ तिष्ठ ह्रीत्वा यदमा नाश्वयुयनीः

नः सयून नाशः कनः कननी ही सामुसनाः धवं गुरुया कविमतीयातं ॥ ॥ ॥ तिष्ठ ह्रीत्वा यदमा नाश्वयुयनीः